

ek

zonként számra radnia? Tudeol megszüneti kéz-és hónalj zaddst.

forgalom és ezzel érdekében eszközöl alószínűleg három velezólap árát.

mokratapárt ot jelöli az egre

Az amerikai de- ungot fogja jelöl- egre, ha Franklin gresszuson nem eget.

uresch-kor- elésügyi mi- t megbízást k-kormány tására

klas elnök dr. En- eköszönt Buresch- ügyi miniszterét megbizta a kor-

védi kamara rom ügyvéd rőztatása t

május 11. A bu- ara panaszt emelt Petre Groza, Paul Zisu ügyvédekét őztatási parane Praporgescu fő- hogy vizsgálatot nyben jogsrelem fogja.

dasági Tanács lése

május 11. Ma totta első ülését anács Argetoianu előtt Charles Rist gyminisztériumban t Argetoianuval. bizonyos a tanács- asági intézkedése

ZAT ozó és metszői ál- elligens, lehetőleg rendelkező, szerény nyük, kor, családi el pályázatukat 30 ni sziveskedjenek a szeg Elnökéhez (Arad)

v. és Lapkiadó St. Str. Baron L. szám. Telefon 6...

zonyom, ADY

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozavár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: 12
vonta 110, negyedévre 320
600, egészévre 1200 le
havonta 1, negyedévre
egészévre 10 dollár, 20
értékű valuta. Hirdetési
szerint. Az „UJ KELET” az
bánsági zsidóság egyetlen
Cikkeink utannyomasát
rás megjelölésével.

KELET

Budapest

ESZÓD POLITIKAI NAPILAP

Bermentettien leveleket nem fogadunk el. Kéziratok meg- őrzésére és visszakiadására nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Détek 1932. május 13.

5692. EV IJJAR 7. XV. ÉVF. 107. SZAM

Kapunk kölcsönt, ha...

Mióta Jorga új kormányon, már jó néhányszor meg kellett kérdezzük, hogy voltaképpen minek is kellett lenyeljünk a hékát?

Igy van ez a francia szakértőkkel is, Rist ur kommandórára seregestől jöttek a franciák Bukarestbe, minden állami kassza mellé jutott belőlük egy. Jól be- alkantottak mindenüvé, kiforgatták az összes zsebeinket és megígérték, hogy tele- tőlük hétmilliárd lej francia kölcsön- nel, ha...

Ha jogot kapnak arra, hogy az állami bevételekből elsősorban saját magukat elégítik ki, ha leépítenek egy halom tiszt- előt, ha a nyugdíjasok és tisztviselők addig nem kapnak fizetést, míg a kül- lötli esedékségek rendezve nincsenek és végül, ha még jobban megszorítja a kormány az adóprést.

Ennyi mindent kértek a francia szak- értők a kölcsönigértet.

Mondanunk sem kell, hogy mindent megkaptak.

A kormány viszont nem kapta meg a kölcsönt, Sőt, ami még nagyobb baj, a franciák még az ígéretet is visszavonták. Közben ugyanis megbukott Tardieu és Herriot került előtérbe. A kölcsönt Tar- dieu ígérte, de nem biztos, hogy Herriot meg adja.

A franciák egyelőre pakolnak és indul- nak haza Párizsba. Megvárják szépen a kibontakozást. Hogy ki lesz az új francia miniszterelnök. Ha hajlandó az új kor- mány is folyósítani a kölcsönt, akkor vissza jönnek.

Es ha nem volna hajlandó?

Akkor ott maradnak. Ez azonban a ki- sebbik baj. A nagyobbik baj, hogy mi itt maradunk a nyugdíjhátralekkel és az adóemelésekkel.

Konzilium reggeltől estig

Előkelő nagy betegek kiváltsága, hogy beteggyúkat egyszerre egy csomó hirne- ves orvosprofesszor állja körül.

A tudós doktorok külön-külön, a saját csalhatatlannak hitt módszerük szerint vizsgálják meg a beteget, aztán kivonul- nak valamelyik szobába s mindegyik el- mondja a véleményét a betegség termé- szetéről, a gyógyítási lehetőségeiről.

Az egyik operatív beavatkozást sürget, a másik ugyanezt ellenzi, a harmadik va- lamilyen kurát ajánl, hogy a negyedik az- után megint külön véleményt jelentsen be.

Európa és az egész világ gazdasági éle- le halálos nagybeteg. A nagybeteg ágyát, mint az az előkelő házakban szokás, szin- tén a legkülönbözőbb mentalitású dokto- rok sereglették körül.

Nagyon szorgalmas doktorok ezek, ami nem is csoda, mert hiszen tudósi működé- sükért tekintélyes honoráriumot vágnak sebre.

A beteg ugyan állandóan rosszul van, sőt állandóan rosszabbul van, de azért az orvosok nem tudják elszánni magukat va- lamilyen radikális gyógykezelési módra, hanem tovább tanácskoznak.

Az egyik deflációt ajánl, a másik in- flációt, a harmadik a jóvátételek törlesztését, a negyedik az árnindex emelését, az ötödik a lefegyverzést, a hatodik a felfegyverzést s így tovább.

Mindegyiknek van egy csalhatatlan gyógyszere, amelyet azonban azért nem tud alkalmazni, mert a másikkal, vagy a többiekkel egy még csalhatatlanabb gyógyszerről van tudomása.

A beteg közben legyöngül, ellenállóké- pesége mindinkább csökken.

De ki törődik a beteggel? A fő a konzi- lium. Sőt még ennél is fontosabb a nagy- szerű bölcsességekért kijáró honorárium.

A számos konziliárius miatt nincs ment- ség Európa számára. Nincs mentesség, mert a konzilium fontosabb lett a betegnél.

Es ha majd a beteg meghalt, akkor a tudós professzorok egymást fogják okol- ni a halálesetért. Csakhogy akkor már ké- ső lesz. A halott örökösei: az öntudatra ébredt népek fityülnék majd a doktorok tudományára. Be fogják látni, hogy az orvosok, vagy a gyógyulásnak éppen az a legfőbb akadályai, azok az üzletes orvosok, akik minden betegben csak kere-

Az Angol Bank ismét félszázalékkal mér- sékelte a hivatalos bankkamatlábát

Két és félszázalék az új angol bankráta

LONDON, május 12. Az Angol Bank igazgatótanácsa csütörtök délelőtt tar- tott ülésén a hivatalos bankkamatlábát három százalékról két és félszázalékra szál- lította le. Rövid pár hónapon belül ez már a második bankrátaleszállítás.

Japán kormánykommuniké szerint egy hónapon belül visszavonják az összes csapatokat Sanghaiból

A csapatvisszavonásokkal dokumentálni akarja Japán, hogy nem voltak hódító szándékai Sanghaiban

London, május 12. A japán külügymi- nisztérium kommuniké tett közzé, mely- ben beígéri, hogy a japán csapatokat egy hónapon belül visszavonják Sanghai- ból s a városban letelepedett japánok védelmére csak annyi katonát hagynak vissza, amennyi a vizsály kitörése előtt is Sanghaiban volt. A Japánba vissza- szállítandó csapatok a déljapán kikötök- be visszaérkezve, továbbra is készenlében maradnak, hogy visszaszállíthassák azo- kat, amennyiben ennek szüksége mutat- koznék. A kommuniké végezetül meg- jegyzi, hogy Japán ezuttal is dokumentál ni kívánja a csapatok visszavonásával, hogy Sanghai körül nincsenek s a mult- ban sem voltak területi törekvései.

„A népek a végletekig türelmet- lenek s a leszerelés elodázása katasztrófális hatással lenne a világra”

Brüning nagy beszéde a német birodalmi gyűlésen. A politikai adósságok törlése mellett emelt szót a kancellár

Berlin, május 12. A birodalmi gyűlés hajnali félháromig tartott ülésben folytat- ta a kormány bel- és külpolitikája feletti vitát. Felszólalt Brüning birodalmi kan- cellár is, aki egyórás beszédben ismertette a helyzetet. A kancellár hangoztatta, hogy Genfben a leszerelési világkonferen- cián felszólalt államférfiak beszédeiből azt a meggyőződést lehetett meríteni, hogy a hatalmak kormányai kezdenek kö- zeledni a német leszerelési állásponthoz. Brüning sikra szállott azért a meggyőző- désért, hogy a leszerelést a háboruban vesztés államok lefegyverzésével már több mint évtizeddel ezelőtt megkezdették s most a hatalmak kormányain a sor, hogy a népek egyenjogúságának elve alap- ján a megkezdett leszerelést általánossá tegyék.

seti lehetőséget látnak, nem pedig szen- vedő embert.

S majd megtalálják az orvoslás ész- szerű, de egyetlen lehetőségén nyugvó módszerét. Nélkülük, de a beteg javára.

Soványító kura — rendőrök számára

Egy amerikai városban soványító ku- rára fogták a kövér rendőröket. Nyilván az ottani rendőrönök esztétikai érzéké- nek megnyugtatóására.

Az indok ugyan más, de ez olyan kor- látolt, hogy nem tételezzük fel, miszerint egy rendőrönök agyából pattant ki. Nem mintha az amerikai rendőrönökök csupa zseniális emberek volnának. Nem. Ilyes- mivel nem valószínű, de mégis...

...Mégis: ilyen bornirt intézkedésre szolgálati érdekből nem kerülhet sor. Ilyesmít csak esztétikai rohamok kény- szere alatt lehet cselekedni.

Az az érvelés ugyanis nem állja meg a helyét, hogy a kövér rendőr nem tudja elég gyorsan üldözni a betörőket és gon- nosztevőket. Már csak azért sem állja meg a helyét ez az állítás, mert a be-

Az olvasóhoz

Miért nem szállítja le az Uj Kelet a előfizetési árát?

Azt kérdi tőlünk néhány olvasónk, hogy miért nem szállítja le az Uj Kelet is előfizetési árát?

Mert az előfizetési ár leszállítása az Uj Kelet esetében egyenlő értékű lenne az öngyilkossággal. Hiszen az Uj Kelet nem üzleti vállalkozás, üzleti hasznot nem hoz senkinek, tizenhárom eszten- deje éppen, hogy csak megél. A lap személyi és dologi kiadásait alig fede- zik az előfizetési díjak. Katasztrófáli- sabb lenne a konverzió, ha a válto- zatlanul maradt kiadási tételek mellett egyetlen bevételi forrásunkat önként megcsontítanánk.

Igaz, néhány erdélyi lap az utóbbi hetekben végrehajtotta ezt a redukción. Az Uj Kelet esetében azonban egészen más a helyzet. Egyrészt az Uj Kelet, mint speciális zsidó lap lényegesen szűkebb körre támaszkodhatik, mint a magyar lapok. De a legtöbb lapot, amely most redukálta árát nem kizáró- lag előfizetői tartják el, míg az Uj Keletnek az előfizetési díjakon kívül semilyen más bevétele nincsen.

Csak akkor tudná az Uj Kelet fenn- maradásának veszélyeztetése nélkül elő- fizetési árát leszállítani, ha legalább két ezerrel szaporodna előfizetőinek tábora. Jól tudja az Uj Kelet minden olvasója, hogy a mi lapunk tizenhárom eszten- deje ugyszólván az előfizetőké, hiszen egy olyan ujság, amelynek programja világos, amely egy közület magasabb célkitűzéseinek a szolgálatában áll és programjához hű is marad, sohasem le- het rentábilis vállalat és előfizetőinek nemcsak szellemi, de anyagi tulajdona is, mert kizárólag az óvák a lap minden anyagi eredménye is.

Mind azt az anyagi eredményt, amit az előfizetők számának szaporodása je- lentett, a lap terjedelmének és nivójá- nak emelésére használtuk fel és most, hogy a mindent felörlő krízis nemcsak, hogy nem, szaporította, de erősen meg- ritkította előfizetőink sorait és a meg- maradt előfizetőink egy része is pontat- lanul fizet, csak a legnagyobb erőfeszíté- sek árán tudjuk az Uj Kelet friss és pontos hírszolgálatát biztosítani.

Aki az Uj Keletnek az előfizetője nemcsak egy kitünően szerkesztett lap- pot kap az előfizetési díjáért cserébe, de ugyanakkor megalapozni segíti az erdélyi zsidóság egyik legfontosabb har- ci fegyverét. Nem lehet hát probléma a néhány lejjel magasabb előfizetési díj, mert ha emiatt cserbenhagynának elő- fizetőink, az Uj Kelet megszűnik és az erdélyi zsidóság önmagát itéli néma- ságra.

Akinek szíven fekszik az erdélyi zsi- dóság egyetlen napilapjának sorsa, aki nem akarja azt, hogy a zsidó fájdalom- sérelmek egyetlen szócsöve elnémul- jon, szívesen fogja megfizetni továbbra is az előfizetési díjat.

Az Uj Kelet pedig továbbra is az elő- fizetői szolgálatában áll és le is szállítja árát, mihelyt ezt a lap megszűnésének veszélye nélkül megteheti.

Addig azonban kérjük előfizetőinket, hogy a helyzethez illő komoly felelősé- gtudással álljanak az Uj Kelet mö- gött. Igyekezzen minden olvasónk ba- rátaí és ismerősei körében új előfizető- ket gyűjteni az Uj Keletnek, hiszen nekünk is az a legfőbb kívánságunk, hogy a lap árát le tudjuk szállítani.

Mennél több előfizetője lesz az Uj Keletnek, annál tartalmasabb és olcsóbb lapot kap az olvasó.

Románia a válaszuton

Büdzsédeficit, külföldi moratórium, költségcsökkentés

A napokban beállított Argetoianu pénzügyminiszterhez az egyik vidéki ezred parancsnoka és pénzt kért. „Miniszter Ur! Én már nyakig uszom az adósságokban, a tisztjeimet rávezettem, hogy a nökből éljenek, a katonáimat megtanítottam lopni, de mit csináljak a lovakkal?” Ez a kis történet — si non e vera, e ben trovata — legjobban illusztrálja az államháztartás helyzetét: nincs pénz a közhatalmokban, a katonaság, a nyugdíjasok fizetésére. Nincs pénz a szállítók fizetésére és míg azelőtt egy-egy állami szállítástért gyilkos harcok folytak, ma senki sem jelenik meg az árlejtéseken. Az állam gépezete nyikorog és csak a tehetetlenség törvénye mozgatja még. A hiány napról-napra nő; az év első három hónapjában a fele sem folyt be annak az összegnek, amelyre számítottak és szakértők szerint az 1932. évi deficit, ha a költségvetést a megszavazott formájában hajtják végre, el fogja érni a 12 milliárd lejt. Természetes, hogy ezt a fenyegető veszedelem a pénzügyminiszter el akarja kerülni és keresi a módokat.

Az egyik mód és sokan ezt tartják a legmegfelelőbbnek, a külföldi adósságok kamat- és törlesztési szolgáltatásának az ideiglenes felfüggesztése lenne. Pisani számítása szerint Románia évente 6764 milliót fizet külföldi és belföldi adósságainak a kamata és törlesztése fejében. Ebből az összegből le kell vonni ez évben 300 milliót a Hoover-moratórium és 40 milliót a font sterling esése folytán elért megtakarítás fejében, azonkívül 930 milliót a belföldön fizetendő kuponok fejében, úgy hogy nettó 5134 milliót kell a külföldre küldeni. Azok, akik azt javasolják, hogy a fizetésre haladékot kérjünk (Junian, Nae Ionescu, Lupu), az ország fizetési képességének a csökkenésére hivatkoznak. Junian craiovai beszédében így nyilatkozott: „A krízis megmaradt, sőt súlyosbodott és meg vagyunk terhelve súlyos kuponfizetési kötelezettséggel. A teher elviselhetetlenné vált. Tiszteletesebb nép vagyunk, amely a multban mindig fizetett. A jövőben is fizetni akarunk. Minthogy azonban az állam fizetőképessége az adózók fizetőképességétől függ, a szelvények és a többi kötelezettségek fizetése nemcsak a jövőt veszélyezteti, hanem létünket is“. A többiek is arra hivatkoznak, hogy nem lehet Romániától követelni, hogy ma, amikor a gabona ára a három év előttiéhez csak a 40 százalékát teszi, ugyanannyit fizessen, mint ezelőtt. Ezzel szemben a bankárok a legélesebben ellenzik a moratóriumot. A Hitelbank alelnöke, Kaufmann Oszkár, így nyilatkozott a kérdésről: „A kölcsönök szelvényeinek beváltását bizonyos jövedelmekkel garantáltuk. Így csak moratóriumról lehet szó. Ha a külföldi hitelezők egy öt-éves moratóriumot meg is adnának, ugye azalatt az idő alatt újabb hitelt nem kaphatnánk és azután is csak nehezen számíthatnánk a külföld pénzügyi támogatására.“

Ebben a kérdésben ugyancsak nyilatkoztak a pártok és a nagy pártok (liberálisok, nemzeti-parasztpárt, néppárt) ellen vannak a moratórium kérésének. Azzal érvelnek, hogy Romániát nem lehet összehasonlítani pénzügyi és gazdasági szempontból Magyarországgal, Ausztriával, Bulgáriával és Görögországgal. Nem kérhetünk moratóriumot, nem tehetjük hitelünket tönkre. Argetoianu is ezen az állásponton van és hivatalosan is kijelentette, hogy „moratóriumot nem kérünk.“

Igy tehát nem marad más hátra, mint fizetni a kuponokat, a 6% milliárdot. Ez azonban okvetlenül megköveteli a költségvetés egyéb tételeinek a redukcióját. Honnan lehet „levágni“? Pisani erre is rámutat. Ő szembe állítja az 1913. és 1931. évi költségvetéseket és megállapítja, hogy a változott viszonyokat is figyelembe véve például a hadügyi költségnek csak

5851 milliót szabadna kitennie a mai 10250 millió helyett; a közoktatásügyi minisztérium budgetje 4387 millió helyett 6669 millió; csak a két minisztérium 6700 millióval költ el többet, mint amennyit az 1913. évi budget alapján, a lakosság növekedését figyelembe véve, elkölthetne. De a helyzet hasonló majdnem minden minisztériumnál. Itt kellene a megtakarításokat keresztül vinni: a mai közigazgatás tulságosan drága. Vízfejű. Meg kell csapolni. De másrészt az adók kivételét és behajtását egészségesebb alapokra kellene fektetni. Ma jóformán csak az ipa-

ros és a kereskedő, főleg azonban a magántisztviselő fizeti az adót. A népesség hatalmas rétege teljesen kimarad az adófizetésből, vagy azért mert nem tud fizetni (parasztok), vagy azért, mert összekötötteséinél és egyéb okoknál (bak-sis) fogva ki tud bujni a kötelezettség alól.

Moratoriumról nem lehet szó, ellenben keresztül kell vinni a költségek redukcióját és az adózás, illetve adófizetés egyetemes kötelezettségét nemcsak papíron, hanem a valóságban is.

Dr. Kovács Jenő.

Május 31-ig nem lehet óvatolni a mezőgazdasági váltókat

Bucuresti-Bukarest, május 12. A Banca Nationala interveniált a pénzügyminiszternél, hogy a mezőgazdasági váltókra vonatkozó rendeletet, mely szerint május 12-ig az agrár váltók nem óvatolhatók meg, hosszabbítsa meg, mert az árvíz és általában a hosszú tél miatt későn megkezdődött mezei

munkák kivánatosá teszik ezt a meghosszabbítást. A pénzügyminiszter hozzájárult a Nemzeti Bank előterjesztéséhez és a mai Monitorul Oficialban megjelenik a miniszteri rendelet, amely e váltók óvatolási határidejét május 31-ig meghosszabbítja.

Egy csernovici artistanő tragikus vasuti szerencsétlensége

Egy kifelé nyíló ajtó a vonat kerekei alá sodorta

Bucuresti-Bukarest, május 12. (Az Új Kelet tudósítójától.) A marasestii vasuti állomáson tragikus szerencsétlenség történt tegnapi este. Schefel Josefina csernovitzi artistanő a brailai vonat érkezésére várakozott a peronon. Midőn a vonat beérkezett, kiszemelt magának egy kocsit és elindult a még mozgásban lévő vonat mellett, a már elhaladt vagon irányában. Ebben

a pillanatban kinyitották a következő vagon kifelé nyíló ajtaját, amely a vonat kerekei alá sodorta Schefel Josefina-t.

Az artistanő testét a felismerhetetlenségig összeroncolták a kerekek. Azonnal meghalt. A hatóságok megindították a vizsgálatot annak megállapítására, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

A tábla pénzbüntetésre változtatta át Szász Endre lapszerkesztő háromhavi börtönbüntetését

Hatezer lej fő és négyezer lej mellékbüntetésre ítélte a tábla Szász Endrét

Cluj-Kolozsvár, május 12. (Az Új Kelet tudósítójától.) Annak idején általános feltűnést keltett az az ítélet, amellyel a kolozsvári törvényszék Szász Endrét, a Keleti Újság felelős szerkesztőjét sújtotta. Szász Endre lapjában a népszámlálás miatt emelt panaszt a Kolozsváron akkor működő tartományi igazgatóság ellen és néhány éles mondatban hazugságnak minősítette a tartományi igazgatóságnak a nagykárolyi népszámlálással kapcsolatos kommunikációját. Colfescu Ionel ügyész Szász Endre ellen hatóságsértés és államellenes propaganda címén indította meg az eljárást. A törvényszék

Colfescu ügyész súlyos büntetést kért Szászra, aki nem ismeri a román nyelvet és így nem is védekezhetett a vádak ellen.

A törvényszék három havi elzárásra ítélte Szász Endrét, aki a súlyos ítélet ellen a táblához fellebbezett. A tábla csütörtökön vette tárgyalás alá az ügyet és déln hirtette ki ítéletét, mely szerint a törvényszék ítéletét pénz büntetésre változtatja át és így Szász Endrét 6000 lej fő és 4000 lej mellékbüntetés megtérítésére kötelezi. Szász Endre tovább vitte fellebbezését a semmitőszékhez.

Hitler kétféle álláspontja a zsidókérdésben

A nemzeti szociálisták támadják a német kormányt egy clonista konferencia üdvözlése miatt

Berlin, május 12. A német birodalmi gyűlés érdekes felszólalása hangzott el hétfőn dr. Breitscheid szociálista képviselő részéről, aki a következőket mondotta a nemzeti-szociálisták cikkek-politikájáról:

— Minden nyilvános megnyilvánulásuk a legvadabb ellentmondások és hazugságok halmozása. Hitler például intervjut adott a „New-York American“ című lapnak, amelyben ezt mondotta: „Én nem azt akarom, hogy a németországi zsidókat megfosszák jogaikról. Csak azt akarom, hogy a zsidóknak ne legyen több joguk, mint a többieknek“. (Nagy derűtség). Hogyan tudják ezt összeegyeztetni antiszemitizmusukkal?

Hauptmann Goering, Hitler jobbkeze: Már régen megállapította, hogy az intervjú nem felel meg a valóságnak. Dr. Breitscheid: Szóval ön megcáfol mindent. Én azonban ragaszkodom a „New-York American“-ban megjelent intervjúhoz, amelyet Hitler sajátkezűleg átnyújtott fényképe díszít.

Az intervjú jó néhány hónappal ezelőtt jelent meg, amikor Hitler kormányképesnek akarta magát feltüntetni a külföldi közvélemény előtt. Hitlernek közvetlen azelőtti antiszemita fenyegetőzései nagy felháborodást váltottak ki és azokat úgy Hitler, mint pártja siettek meg is cáfolni. Eppen ezért nagy meglepetést keltett azokban, akik

Stramer S. Iddis színtársulata

Szatmáron

május 14., 15. és 16-án.

Ich will a Kind

Háromfelvonásos énekes vígjáték. Irta: I. Blum.

Molsche will krieche die?

Háromfelvonásos operett. Irta: Ch. Rumsinsky.

Die Nachtkönigin

zenés vígjáték 3 felvonásban. A legújabb jiddis slágerek, kuplék, duettek.

a dolgokról jól voltak informálva. Goering azon kijelentése, hogy az intervjú nem valódi.

A náci és a cionizmus

Berlin, május 12. A nemzeti szociálisták főorgánuma, a „Völkischer Beobachtung“ egyik legutóbbi számában feltűnő cikket ír a lap londoni tudósítója a következő címmel: „A külügyminisztérium üdvözi a cionizmust“, amelyben többek között a következőket írja: „A News Chronicle“ jelentése szerint a napokban tartották meg Londonban évi konferenciájukat a „német“ cionisták, amelyen Paul Rorbach a zsidó kolonizációról tartott beszédet. D. Derenburg, a demokrata-zsidó államtitkár a német külügyminisztérium jókívánságait és üdvözlését tolmácsolta.

„Igazán különös — írja ehhez a lap —, hogyan jön ahhoz a külügyminisztérium, hogy egy szolgálaton kívüli ember száján keresztül beavalkozzon olyan ügybe, amelyhez semmi köze nincs. Már a berlini Wilhelmstrassen hallhattuk, hogy a zsidók palesztinai hatalmavágya és az angol érdekek, mint tűz és víz állanak egymással szemben és a német kormány hivatatos beavatkozása, mint amilyen ez az „üdvözlés“ és „szerencsekívánat“, igen kevénytől befolyásolhatják a mi kapcsolatainkat Angliához. Nagybitámi és a cionisták közötti surlódások további során az utóbbiak könnyen hivatkozhatnak majd a hivatatos német megnyilatkozásra. Melyik az a német érdekek, amely ilyen beavatkozást szükséges tesz?“

Igy látják hitlerék a cionizmus pozícióját.

Tömegesen hoznak forgalomba hamis ércpénzeket

Bucuresti-Bukarest, május 12. (Az Új Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium és a Banca Nationala megállapítása szerint az utóbbi hetekben ismeretlen egyének nagy mennyiségben hoztak forgalomba hamis ércpénzeket. Különös előszeretettel hamisítják a 10 és 20 lejes pénzerméket. Ezzel kapcsolatban a minisztérium a következő leiratot intézte a pénzügyigazgatóságokhoz:

„Tudomásukra hozzuk, hogy hamis ércpénz-sorozat jelent meg a piacon. Egyesek közülük igen jól sikerültek és a valódi pénz látszatát keltik. Utasítjuk a pénztárosokat és perceptorokat, hogy a legnagyobb óvatossággal járjanak el az ércpénzek elfogadásánál. Ha valakinél hamisított pénzt találunk, azonnal értesítsék az illetékes büntetőhatóságokat. A valódi érmék széle fényes, a betűk egyforma nagyságúak és a figurák szimmetrikusan vannak elhelyezve. A legjobb ismérv azonban a pénzdarabok súlya. A megállapított súlyal szembeni legkisebb eltérés is hamisítás bizonyítéka.“

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE
HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE

Hazamennek Az új f

A 7 milliárd 2 milliárd

Bucuresti-Bukarest Kelet tud.) A legfőbb legnapi ülése után kereste Argetoianu megbeszélést folytatott Rist rámutatott politikai eseményre mondása új helyzete értő romániai m... en azt célozta, hogy kálata legyen egy n... nek, amelyet Francia... nánia számára. A... vonatkozó ígéretei utódját is és így... francia kormány n... tárgyalás nem folyta... ban. Rist ezért k... hogy lehelyesebb... e héten befejezik... együtt hazautazik... vissza, ha az új fr... alakult és megfelelő... indulnak a francia... között.

Ha meg... fizetik a

Az Adevurul egy... ben foglalkozik a... romániai utjával és l... ratás konzekvenciá... vetési politikáját a... lakosság fokozott á... gyében kell átszerv... gyi reorganizáció... értők egymilliárd... tanak szükségesnek... kormány egy évi id... szálékos kamat de... a francia kormány... értő bizottságát R... ríznék, hogy Romá... itásainak megfelel... fel a kölcsön össze... kétmilliárdnak fe... ból a belföldi szállí... dot, a tisztviselői... fizetésére pedig 2... nek ki.

Az új f... lyósítan

Kormányköröket é... az a lehetőség, hogy... után következő fr... fogja ugyanolyan... a romániai gazdasá... hát. Ezzel kapcsol... kormányhoz közelál... leményét közli, hogy... kori francia kormány... ja. Egy kormánykör... tikus nyilatkozata s... kormány éppen ugy... mánjinak Franciaor... kapcsolataira, mint

Ne mosd ott

mert egy... nemü mos

1

lebbe ker... ket és fü... rendkívül... mos

Erzsébet

CLUJ, Strada... Bánffy-u.)

Hazamennek a francia szakértők

Az új francia kormány megalakulásáig felfüggesztik működésüket a francia szakértők

Politikai körökben attól tartanak, hogy az új francia kormány nem fogja támogatni Romániát

A 7 milliárdos kölcsönből 5 milliárdot a belföldi szállítóknak, 2 milliárdot a tisztviselői- és nyugdíjhátralékokra fizetnek ki

Bucuresti-Bukarest, május 12. (Az Új Kelet tud.) A legfőbb gazdasági tanács tegnapi ülése után Charles Rist felkereste Argetoianut, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. A Dimineata szerinti Rist rámutatott arra, hogy a francia szakértők romániai működése tulajdonképpen azt célozza, hogy megfelelő előmunkálata legyen egy nagyobb államkölcsönnek, amelyet Franciaország nyújtana Románia számára. A Tardieu-kormány erre vonatkozó ígéretei azonban nem köthetők utódját is és így addig, amíg egy új francia kormány nem alakul, semmiféle tárgyalás nem folytatható ebben az irányban. Rist ezért közölte Argetoianuval, hogy leghelyesebbnek tartja, ha szakértői hét-hét befejezik munkájukat és velük együtt hazautaznak és majd akkor tér vissza, ha az új francia kormány megalkult és megfelelő előzetes tárgyalások indulnak a francia és román kormányok között.

Ha meg lesz a kölcsön, kifizetik a belföldi adósságokat

Az Adeverul egyébként érdekes cikkben foglalkozik a francia szakértők romániai utjával és levonja az itteni látogatás konkvenciáit. Románia költségvetési politikáját a szakértők szerint a lakosság fokozott áldozatkészségének jegyében kell átszervezni. Románia pénzügyi reorganizációjához a francia szakértők egymilliárd frankos kölcsönt tartanak szükségesnek, amelyet a francia kormány egy évi időtartamra adna, 3-4 százalékos kamattal. Egy év múlva a francia kormány újra kiküldeni szakértői bizottságát Romániába, ahol ellenőrzik, hogy Románia a szakértők utasításainak megfelelő módon használta-e fel a kölcsön összegét. A kölcsön lejben kétmilliárdnak felel meg, amelyből a belföldi szállítók részére 5 milliárdot, a tisztviselői és nyugdíjhátralékok fizetésére pedig 2 milliárdot fizetnek ki.

Az új francia kormány is folyósítani fogja a kölcsönt?

Kormánykörökben éjénken foglalkoztatja az a lehetőség, hogy Tardieu lemondása után következő francia kormány nem fogja ugyanolyan rokonszenvvel kísélni a romániai gazdasági kibontakozás útját. Ezzel kapcsolatban az Adeverul a kormányhoz közelálló köröknek azt a véleményét közli, hogy Románia a mindenkori francia kormányok jóindulatát bírja. Egy kormánykörökhöz közelálló politikusi nyilatkozata szerint a jövő francia kormány éppen úgy tekintettel lesz Romániának Franciaországgal való baráti kapcsolataira, mint az eddigi kormányok.

és emellett az országok között fennálló érzékelésük is szükségessé teszi a francia és román tökéletes harmónikus együttműködését.

A francia szakértők megvizsgálják még az adóbehajtást

Charles Rist, Auboin és a francia szakértői bizottság többi tagjai egyébként elkészítették a jelentést, amelyet hazakeresésükkor a francia kormánynak fogadjanak át. Az Adeverul szerint a szakértők jelentése a kölcsönre vonatkozó ajánlást tartalmazza. Charles Rist, mielőtt az országból távozik, meglátogatja az ország nagyobb centrumainak pénzügyigazgatóit, ahol tanulmányozni fogja a romániai adóbehajtás rendszerét. E vidéki utja után a francia delegáció eltávozik

Romániából.

Egymilliárd lejfel passzív az első négyhavi mérleg

Bucuresti-Bukarest, május 12. (Az Új Kelet tud.) A pénzügyminisztérium ma közölte az év négy hónapjának inkasszóiról és kiadásáról szóló ideiglenes mérleget. Eszerint az állam jövedelméből négy hónap alatt 3 milliárd 400 millió lej folyt be, míg eddig 4 milliárd 500 millió lej utaltak ki. Ezek szerint a négyhavi mérleg mintegy egymilliárd lejfel passzív.

Megszavazták az osztrák nemzetgyűlés feloszlatását

Engelbert Dolphus még folytatja kormányalakítási tárgyalásait

Bécs, május 12. Az osztrák nemzetgyűlés alkotmányjogi bizottsága mai ülésén a keresztényszocialista és Landvolk-párti tagok szavazataival szemben a nemzetgyűlés feloszlatásának kimondása mellett döntött. A javaslatot a nagynemetek, a szociáldemokraták

és a Heimatblokk tagjai szavazták meg. Az osztrák törvényhozó-testület a hónap végéig fog ülésezni s összel már csak azért fog újból összejönni, hogy a választások napját meghatározza. Egyidejűleg dr. Engelbert Dolphus, a leköszönt kormány földművelési mi-

niszter, designált szövetségi kancellár még folytatja a pártvezérekkel polgári koncentrációs kormány alakítására vonatkozó megbeszéléseit. Lehetséges, hogy a válság még ma sem nyer megoldást.

Angliában százötvenmillió fontos alapot létesítenek a valutapolitikának a jegybanktól való függetlenítésére

A világgazdaság csődjét csak a további árzuhanások megakadályozása révén lehet elkerülni.

London, május 12. Közlebről megalakult parlament felhatalmazás alapján az a 150 millió fontos alap, amely a valuta politikai szolgálatot függetleníteni fogja a jegybanktól s ráhárítja a valuta árfolyamtartásával járó kockázatot az államkincstárra. Az alap birtokába idegen valuták és arany kerülnek, amelyeket fel fog használni azokhoz a műveletekhez, amelyek a font nemzetközi árfolyamának kiegyensúlyozásához szükségesek.

Az új rendszerrel elkerülhetővé válik, hogy a jegybank részvényesei viseljék a kormány valutapolitikai törekvéseinek következményeit, de másfelől a hitelélet sem fog szenvedni a valutapolitika miatt. Egyidejűleg angol gazdasági és pénzügyi körökben az a felfogás alakult ki, hogy a világgazdaság csődjét csak a további árzuhanások megakadályozása révén lehetne elhárítani. Egyre erőteljesebben sürgetik a világgazdasági krízis en-

yhítése érdekében létrehozandó amerikai-angol együttműködést, amellyel szembe szállani rendkívül nehéz lenne és amelyhez nem kétséges, hogy Franciaország is csatlakozzon. Egyébként lehetségesnek tartják, hogy közlebről az angol állampapírok birtokosait önként vállalandó áldozatokra szólítják fel, hogy a múlt évben 289.5 millió fontot kitétt államadóssági kamatszolgálat összegét csökkenteni lehessen.

Oroszországban száznyolcvanöt nemzetiség él, amely száznegyvenhét nyelven beszél

A lakosság 25 százaléka kisebbségi

Berlin, május 12. Oroszország lakosságának nemzetiségi megoszlásáról eddig csak megtevesztő adatok álltak a külföld rendelkezésére. Az első pontos statisztika a közelmúltban készült el, amely egészen más megvilágításba helyezi az oroszországi nemzetiségek erőviszonyait. A legutóbb megtartott népszámlálás adatainak a felhasználásával megállapították, hogy Oroszországban nem kevesebb, mint száznyolcvanöt különböző nemzetiség él, amely száznegyvenhét nyelven beszél. A legkülönbözőbb nemzetiségek találhatók az orosz birodalom területén. Vannak nemzetiségek, amelyek mindössze néhány ezer lelket számlálnak, viszont elszórvan az óriási birodalomban jelentős számú német, lengyel és zsidó él. A Kaukázusban és Szibériában olyan nemzetiségeket talál a népszámlálás, amelyekről Európában még soha nem hallottak, de ha hallottak is, akkor csak tudományos értekezések említik a népfajt. Annak ellenére, hogy mintegy 185 nemzetiség él Oroszországban, ezek mindössze a lakosságnak huszonöt százalékát teszik ki. Az ország te-

rületén élő nép 53 százaléka orosznak, 21 százaléka ukránnak vallja magát. Jelentős számú fehérorosz és kozák él, akiket a cárizmus alatt kirgizeknek tüntettek fel. Az oroszok és a kirgizek 106 millió lelket számlálnak. Viszont nyolc olyan nemzetiség van, amely eléri az egymillió lélekszámot, ezek: a tatárok, a zsidók, az örmények, a törökök, a georgiak, a mók, németek és a csuaszkok. A többi fel nem sorolt nemzetiség együttvéve mindössze tízmillió lelket számlál, vagyis az összlakosság két és félszázalékát teszi ki. A szovjetkormány 43 önálló államra osztotta fel az ország területét és arra törekedett, hogy lehetőleg a nemzetiségek külön államban helyezkedjenek el. Az oroszországi nemzetiségek helyzete semmiképpen sem mondható rózsásnak, de különösen a németek helyzete elviselhetetlen. A németországi sajtó szerint a kommunben is mártír sorsuk van azoknak, akik kisebbségekhez tartoznak. Az oroszországi németeknek, akik konzervatív gondolkodásúak, a kommunizmussal nem szimpatizálnak és nem is tudnak megbé-

külni. A Volga mentén élő németek közül egyre többen vándorolnak a külföldre. Megbízható hírek szerint mintegy harminc német evangélikus lelkész van száműzetésben. A németországi evangélista szövetség legutóbb részletesen beszámolt az oroszországi német evangélikus lelkészek szenvedéseiről. A lelkészeket Szibériába száműzték, ahol rejtélyes körülmények között a legtöbben örök időre eltűntek. A többiek tömlőcökben éheznek. Schleuning Johann a német Volga közvértársaság vallási életéről és a lelkészek helyzetéről azt írja, hogy a szovjetkormány egyenesen megakadályozza azt, hogy a német lakosság vallásos életet éljen. A templomait lezárták. A lelkészek hiányában magánházakban jönnek össze az emberek, ahol előveszik a bibliát és imádkoznak Istenhez. A német Volga közvértársaságban a gazdasági helyzet teljesen leromlott. A mezőgazdasági kollektivákban a német lakosság nem tud elhelyezkedni és ezért a legtöbbje inkább kivándorol, mintsem hogy elviselje az ottani szenvedéseket.

Ne mosasson otthon,

mert egy kiló fehérnemű mosása csak

15

lejbe kerül. Terítők és függönyöket rendkívül olcsón mos az

Erzsébet mosóda

CLUJ, Strada Aurei Vlaicu (volt Bánffy-u.) 3. szám.

UZLET LELKE
UZLET LELKE

Végeláthatatlan embertömeg kísérte utolsó útjára Doumer francia köztársasági elnököt

A vaugirardi temetőben hantolták el a merénylet áldozatául esett elnököt. Verdier párizsi bíboros-püspök egy óráig tartó misét celebrált a Notre Dame előtt a halott elnök tiszteletére

Párizs, május 12. Doumer elnök temetése százezrek részvételével zajlott a csütörtökön délelőtt Párizsban. Amerre a temetési menet elvonult, az utvonalakait mindenütt katonai kordon szálalta meg.

A temetési menet délelőtt féltíz órakor állott össze az Elysée palota előtt. A temetési menetben elől a különböző egyesületek delegátusai haladtak hosszú sorokban. A halottas kocsit a korszorúttól kivéve megzámoltak a sokasága haladt. A halottas kocsit mögött az elnök özvegye és családtagjai haladtak, akik mögött Lebrun, az új köztársasági elnök és a távozó kormánytagjai meneteltek. Ezután a diplomataik, szenátorok, képviselők, katonai és polgári előkelőségek sűrű sorai következtek.

A menet a Városháza tér felé vonult, majd a Szajna hidján áthaladva, a Notre Dame székesegyház előtt állott meg. Itt a koporsót levették a gyászkozsírról és egy előre elkészített katafalk-ra helyezték.

Verdier, Párizs bíboros püspöke, egy óráig keresztül tartó misét celebrált fényes segédlettel a halott emlékére. A mise befejezése után a koporsót újra gyászkozsírra tették, majd a menet megalkulása után a gyászoló közönség a Pantheon felé vette útját. A Pantheon előtt az előkelőségek részére hatalmas tribünöket készítettek elő. Doumer koporsóját a Pantheon lépcsőzetére helyezték, melynek megtörténte után Tardieu mondott gyászbeszédet az elhunyt koporsója fölött.

Tardieu beszédében azt hangoztatta, hogy a francia köztársaság hatvanegyes fennállása alatt másodszer történt meg, hogy beestelen merénylet oltotta ki a köztársasági elnök életét. Ezután Doumer érdemeit méltatta a miniszterelnök. Kiemelte Doumer bölcsességét, jóságát, emberszeretetét. Végezetül arra hívta fel Franciaország népét, hogy teremtsen meg a nemzeti egységet és a haza szolgálatában legyen összetartó.

A Pantheonról a temetési menet a vaugirardi temető felé indult. Azokon az utcákon, ahol a menet a Pantheonról elvonult, a párizsi helyőrség összes csapatai defilíroztak a koporsó előtt. A katonai defilírozás után a volt front-harcosok és egyesületek levett kalappal haladtak el a gyászkozsírról. A közönség nagy tömegei egészen a vaugirardi temetőig kísérték a volt elnök földi maradványait, ahol a koporsó újabb beszentelése után a családi kriptában helyezték örök nyugalomra Doumer elnököt.

Gorgulow berlini barátja

Berlin, május 12. Párizsi megkeresésre a rendőrség kihallgatta a hosszabb ideje Berlinben élő Jakoblew orosz származású harisnyakereskedőt, a német birodalmi fővárosban orosz nyelven megjelenő „Viharharang” c. lap szerkesztőjét, akiről Párizsból azt közölték, hogy bizalmas barátságot tartott fenn Gorgulow-val, Doumer elnök gyilkos merénylőjével. Jakoblew elismerte, hogy kettejük között tényleg baráti viszony állott fenn, de közölte, hogy a múlt év novemberében összevesztett a barátjával, aki akkor megszakadt. A kereskedő számlája terhére nagyobb mennyiségű könyvet vásárolt s ezt Jakoblewnek aztán a sajátjából kellett kifizetnie.

Hat orosz emigránst tartóztattak le

Párizs, május 12. Gorgulow újabb állomásaiban előadta, hogy évekkal ezelőtt Hindenburg, Masaryk és Lenin el-

len is merényleteket volt szándékában elkövetni, de letett szándékáról. Állítólag terveket elkészítésében forgatta fejében.

Párizsi orosz emigránsok azt szeretnék most beigazolni, hogy Gorgulow álnévet használ. Azt hangoztatják, hogy a gyilkos merénylő csak azért használja Gorgulow írásait, hogy igazi nevét

leplezze.

A merénylettel kapcsolatban a belga-francia határon három, Nizzában szintén három orosz emigránst őrizetbe vettek. Rendőrfelügyelők vannak utban Párizsból, Bern, Berlin és Prága felé, hogy Gorgulow multja ügyében nyomozzanak. Ki akarják deríteni azt a rejtelet is, honnan származott az a negyven ezer francia frank, amit Gor-

gulow házasságkötése után bankba letétbe helyezett.

Lebrun csak június 6-án akarja megkezdeni a kormányalakítási tárgyalásokat?

Párizs, május 12. Politikai körökben elterjedt hírek szerint Lebrun csak június 5-én, vagy 6-án óhajtja megkezdeni tárgyalásait a pártvezérekkel. Az a kívánsága, hogy előbb a törvényhozási alakuljon meg s csak azután kerülhet sor a kormányválság megoldására. A Tardieu-kormány csaknem négy hétig kizárólag a folyó ügyeket fogja vezetni s nem él semmiféle irányban kezdeményező lépésekkel. Ha időközben olyan problémák merülnek fel, amelyek fontossága megkövetelné, a régi képviselőházat, melynek mandátuma a hónap végén jár le, még esetleg egy ülésre összehívják.

Balkáni gabonahivatalt állítanak fel Bukarestben

Esetleg Magyarország is képviselheti magát ebben az intézményben

Bucuresti-Bukarest, május 12. A kormány lehetővé teszi majd a gabonaprémium újabb 20 százalék folyósítását. Egyébként a belföldi piac különösképpen nagyon lanyha.

Ebben a pillanatban az ország szakkörneinek figyelme intenzíven irányul Spanyolország felé. Arról van ugyanis szó, hogy Spanyolországban a belföldi buza-készletből teljesen kifogytak úgy, hogy a buzaimport esetén Spanyolországnak első sorban konvenial az argentinai Platabuza. Azonban könnyen lehetséges, hogy sor kerül arra is, hogy kedvező feltételek

mellett román árut is vásároljanak. Ebben az esetben ismét számolni lehetne a belföldi buzaár szilárdulásával s az üzlet megélénkülésével.

A csehszlovák tőzsdéken az árak tartják magukat. A malmok inkább bánási buzával fedezik szükségletüket és megálapítható, az is, hogy a pozsonyi raktárkészletek ebben az áruban már teljesen kimerültek és legfeljebb a drága jugoszláv buzákat kaphatók.

Németországban a kormány a tengeri monopolárát 10 márkával csökkentette tonnánként. — Az ár május 4-ével lépett

érvénybe.

Bukarestben — mint halljuk — igen behatóan tárgyalnak arról, hogy egy balkáni gabonahivatalt létesítsenek, melynek feladata lenne a kereslet és kínálat szabályozása, illetve az árak kialakulását illetően az egyöntetű eljárásra való törekvés. Ebben a balkáni nemzetközi hivatalban képviselve lennének: Románia, Jugoszlávia és Bulgária. Szó van arról is, hogy a közeljövőben a tanácskozással bevonják Magyarországot is. A balkáni gabonahivatal az egyes államok agrárszövetkezeteinek érdekét szolgálná.

Megtörtént a kormány átszervezése

Tasca volt berlini követ lett az új ipar- és kereskedelemügyi miniszter, őt államtitkár pedig távozott a kormányból.

A Curenul szerint a nyári szünet után újra átszervezik a kormányt

Bucuresti-Bukarest, május 12. (Az Új Kelet tud.) A kormány átszervezése, amelyre már napok óta utalnak a bukaresti lapok, csütörtökön bekövetkezett. A Neamul Románesc, Jorga lapja hivatalosan közli, hogy Vasilescu Carpen ipar- és kereskedelmi miniszter lemondását a király elfogadta és csütörtök délelőtt aláírta a távozásáról szóló dekrétumot. Az új ipar- és kereskedelmi miniszter G. Tasca volt berlini meghatalmazott miniszter lett, aki délben Jorga miniszter-

elnök jelenlétében letette az esküt.

Ma délben a király aláírta öt alminiszter távozásáról szóló dekrétumot is. A dekrétum értelmében távoznak a kormányból Stanciu földművelésügyi, Metes muzeumi, Buzdugan ipar- és kereskedelemügyi, Crissti beszarabiai és Tatar Coriolan dr. erdélyi államtitkárak. Mint az Új Kelet jelentette, az államtitkárak távozására a francia szakértők kényszerítették a kormányt, akik előtt érthetetlen volt, hogy Romániában a tisztviselői

és nyugdíjhátralékok idején 23 miniszter üljön a bársonyszékekben.

Előző jelentésekkel ellentétben Brandsch Rudolf kisebbségi államtitkár nem távozott a kormányból.

Bucuresti-Bukarest, május 12. A kormány átszervezésével kapcsolatban a Curenul tudni véli, hogy Tasca miniszteri kinevezése csak a nyári időszakra fog szólni, mert a parlamenti szünet után a kormányt újra átszervezik.

A mezőtelegdi szeszgyár 81 millió lejes feketeszesz-bírságát tárgyalta a törvényszék

Hétfőn hirdetnek határozatot a fellebbezés ügyében

Oradea-Nagyvárad, május 12. A nagyváradai törvényszék első szekciója tegnap tárgyalta a mezőtelegdi feketeszesz-ügyet. A mezőtelegdi szeszgyár Sava Cornel emlékezetes feketeszesz raziája folytán vált híressé. Saván kívül azonban más inspektorok is meglátogatták, akik nem revolvercsővel vizsgáltak és mégis találtak feketeszest. A mezőtelegdi szeszgyár tulajdonosait, Mezei Dávidot és Mezei Dávidnét a pénzügyminisztérium egyik inspektora 121,892 hektóliter adózatlan szesz forgalombahozataláért 80,229.312 lej, plusz külön 500 ezer lejre bírságolta meg.

A kirótt bírságot a pénzügyminisztérium is jóváhagyta és Mezeiék dr. Markovits József útján fellebbeztek. A fellebbezést tegnap tárgyalta a törvényszék. A pénzügyminisztériumot Dan tisztviselő, a földművelésügyi minisztériumot Chirungier bukaresti ügyvéd képviselte.

Dr. Markovits József ügyvéd arra hivatkozott, hogy a kivetési jegyzőkönyv szabálytalan, mert a pénzügyi inspektor a vizsgálóbíró szobájában vette fel. A törvényszék május 16-ra, hétfőre halasz-

totta a döntést.

Tárgyalják Katz nagyváradai kocsmáros 50 ezer lejes feketeszesz-ügyét, aki-

nél nem előírásosan preparált konyakot találtak. A döntést ebben az ügyben is hétfőre halasztotta a bíróság.

Gyufaválság tört ki Oroszországban

A szállítási nehézségek miatt következett be a krízis

Moszkva, május 12. Leningrádi közlések szerint Oroszországban gyufaválság keletkezett. Egyetlen doboz gyufát sem lehet sehohol felhajtani. A gyufaválság oka a szállítási nehézségekben keresendő. Hír szerint 100 vagon gyufa készen van és csak elszállításra vár, amit azonban nem tudnak eszközölni.

Kalinin, a végrehajtó bizottság elnöke külön bizottságot küldött ki a gyufaválság megoldására. Több kereske-

dőt, akik a gyufával spekuláltak, letartóztatták.

Rekvium Doumer halálának emlékére

Bucuresti-Bukarest, május 12. A Szent Péter templomban csütörtökön délben rekviumet tartottak Doumer Paul, a meggyilkolt francia köztársasági elnök emlékére. A rekviumen udvartartásával és a hadsereg magasabb-rangú tábornokaival a király is megjelent.

yaga drágább, az árát megáldozatosan. Az általában felváltást és a külön-

si tarifája. Bu- vitéldij-bizott- en az elemisze- foglalkozott. El- valamint a méz- ják. Ezzel szem- en maradnak a gyancsak foglal- ok szállítási ta- hogy ezekre a peciális tarifát az eddigi illeté- önnnyitéseket tar-

lvezérgazgatói- ból jelentik; A- esa elhatározta- scu és I. Huszu- nének kiszélesi- 0 ezer lej érté- latokat és szál- is, egymillió lej- án, 50 ezer le- yiségeket bérel- rejéig törölhet- t és tranzakció- megsemmisítet- az intézkedések- jelentenek a

emény- csái ki- zág

net pénzügyi és- pokig élénk vita- hető-e a külön- alkalmazotti szak- e, hogy a német- el a munkané- való leküzdésé- valutáris szem- tották a tervet- sszadalmis tár- or határozta el- sikerült a köl- máját megtalál- erint védelmet- den inflatórikus

61, hogy a pénz- közeli napokban- át egy belföldi- nek végső ösz- em is lesz meg- ések eredményé- n adómentes é- és fél százalék- emények a köl- százalékát fog- yon formában- y, mintegy ezer- ett lesznek, bár- nagy nyeremé- t folynak a tár- ajlandók-e a ki- részét fix át- ak mint gyűjté- aláírásoknál. A- hogy az adóme- ekre való tekin- illió márkát for-

ésősorban munka- fordítják el- külieket is föld- szükséges- z- küliséglyt biz- részükre beszü- hogy a telepíté- si és egyéb épít- g jární, remélik- en közvetett mé- k. Mihelyt a köl- német jegybank- ormánynak, hogy- ban meg leha-

zsídótárgy- kiadásiljuk

25 L
kérdés a
atok tük-
25 "
ett neme-
10 "
ásom a
5 "
emzet Er-
5 "

ZSIDÓ VILÁG

Kenyér- és vetőmaghiány az ukrainai kolóniákon. Moszkvából jelentik: Az Emmesz című jiddis kommunista lap közli, hogy az ukrainai Kalinindorf zsidó rajonjában súlyos kenyér- és vetőmaghiány uralkodik és ha nem történik sürgős segítség, úgy veszély fenyegeti a legközelebbi aratást. Az idén a mezőknek csak 55 százalékat művelték meg Kalinindorfban, úgy, hogy ha az aratás kedvező is lesz, a kenyérhiány nem fog megszűnni. Ugyanez a helyzet Stalindorfban is. Az Emmesz véleménye szerint ennek a helyzetnek egyik oka az, hogy a zsidó kolónisták nagy számban vándorolnak vissza a városokba, ahol a kenyérkereseti lehetőségek kedvezőbbek, mint a kolóniákon. Ezenkívül hibák történtek a kolonizációs metódusokban is. Krimben már valamivel kedvezőbb a helyzet. Ezzel kapcsolatban ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy az Agro-Joint akciót indított a chersoni és a krivojrogri disztrikt zsidó kolóniáin uralkodó kenyérhiány enyhítése érdekében. Ezekben a kerületekben levő kolóniák nem tartoznak már az Agro-Joint körébe és a KOMZET ügyvezetése alatt állanak, ennek ellenére is tíz vagon lisztet küldött az Agro-Joint, hogy azt a zsidó kolónisták között szétosszák. Ukrajna zsidó lakta városában is nagy kenyérhiány uralkodik. A zsidók számai akarnak Krimbe kivándorolni és ott a mezőgazdasági munkában elhelyezkedni. Ezek között sokan vannak, akik előbb az ukrainai kolóniákon dolgoztak, de onnan visszatértek a városokba. Ma a KOMZET-irodák helyiségeiben tanyáznak és kérik a Krimbe való letelepítésüket, miután ott jobbak a mezőgazdasági feltételek, mint Ukrajnában.

Antiszemitizmus az osztrák sportban. Bécsből jelentik: A nemzeti szocialisták egyre erősebben tolják fel magukat az osztrák sportéletben is. A Los-Angelesbe induló osztrák olimpiai csapat kiválogatása során Hirscht, a híres ausztriai zsidó birkózót kimondottan zsidó volta miatt ejtették el. A bécsi Arbeiter Zeitung felhívást intéz ebben az ügyben Bécs liberális sportköréhez és főleg a Hakoah-hoz, hogy a nácioknak a polgári sport fölötti elhatalmasodásából milyen konzekvenciákat vonnak le.

Robert Strikker beszéde a berlini revizionisták nagy meetingjén. Május 7-én Robert Strikker, a bécsi Neue Welt szerkesztője, az ismert revizionista vezér nagyszabású beszédet tartott Berlinben a revizionisták meetingjén „Ki a zsidó nyomorból” címmel. Kiindulva a mindenütt elhatalmasodó antiszemitizmusból, Strikker a herzli Judenstaat-cionizmusban látja a káoszba való kivezető utat. Rátérve a cionizmus aktuális problémáira, hosszasan foglalkozott az arab kérdéssel és az angol közigazgatással. A kommunizmussal foglalkozva, kifejti, hogy a hivatalos cionista körök kacérkodnak a cionista és a zsidó ifjúság kommunizálásával. A teremben megjelent kommunisták közbeszólásokkal akarták megzavarni az előadást. Amikor a Brith Trumpeldor el akarta távoztatni a rendezőket, verekedésre került a sor. A kommunisták rendezőjét a teremben szétszórvva elhelyezkedett baloldali cionista ifjak folytatták, úgy, hogy a rendezőket ki kellett utasítani a teremből. Az előadást ezután tovább folytatta Strikker, akit a mintegy ezer főnyi közönség meleg ünneplésben részesített.

Weizmann elutazott Dél-Afrikából. Johannesburgból jelentik: Dr. Chaim Weizmann, a Cionista Világszervezet volt elnöke, aki az idej Keren Hajjeszód-kampányt vezette le Dél-Afrikában és az egyik tiszteletére rendezett ünnepségen huszméregében súlyosan megbetegedett, tegnap teljesen felépülve elutazott Dél-Afrikából. Az Elisabeth kikötőben elutazása előtt nagyszabású ünnepség ke-

retében bucsuzott el a dél-afrikai zsidóság től és ez alkalommal is 2000 fontot gyűjtöttek a Keren Hajjeszódra. Ezután feleségével együtt hajóra szállt Európa felé.

Új kolónia Palesztinában. Londonból jelentik: Nathan Laski, a manchesteri zsidó hitközség vezető tagjának hetvenedik születésnapja alkalmából a manchesteri zsidó intézmények vezetői elhatározták, hogy új kolóniát létesítenek Palesztinában, amelynek neve „Kfar Nathan Laski” lesz.

Herzl születésnapja Bécsben. Herzl Tivadar születésének évfordulóján ez alkalommal is hatalmas tömeg vonult ki a dóblingi temetőbe Herzl sírháza, annak ellenére, hogy a nemzeti szocialisták és a többi antiszemita csoportok pogrommal fenyegették meg az ünnepségre készülődő cionista szervezeteket. A rendezőség gondoskodott a rend és a nyugalom biztosításáról és így minden rendezés nélkül történt meg a hatalmas felvonulás, amelynek kék-fehér zászlaja alatt a cionista szervezetek tagjai és a bécsi

zsidók ezrei mentek ki a vezér sírházhoz. A menet élén az országos cionista szervezet vezérőlbizottsága és a cionista diákszövetségek csoportja haladtak, a közepén a cionista, a cionista-szocialista és a radikális ifjúság, végül a revizionista Brith Trumpeldor csapatai vonultak. A dóblingi temető előtt a nemzeti szocialisták egy nagy csoportja várta őket, de összeütközésre nem került sor és az ünnepség teljes nyugalomban zajlott le.

Max Libermann nyolcvanöt éves. Május 9-én nyitották meg a berlini művészek egyesületének házában Max Libermann, a világhírű zsidó festőművész képeinek kiállítását, a művész 85 éves születésnapja alkalmából. A megnyitáson résztvevő előkelő közönség sorában volt többek között Grimme kultuszminiszter, Haslinde miniszteri tanácsossal és Karl Langhammer, az egyesület elnöke, aki Libermann művészetét méltató beszéddel nyitotta meg a kiállítást. A berlini sajtó nagy cikkeket foglalkozik a kiállítás méltatásával.

SZÍNHÁZ-FILM

Fedák Sári vendégjátéka

A színházi világ legnagyobb eseménye: Fedák Sári négy estére jön Kolozsvárra vendégszerepelni. Fedák Sári, aki otthon van Budapesten, Berlinben, Bécsben, Londonban, Párizsban, New Yorkban, akinek egy egész világ tapsolt és tapsol még ma is, végre eljön hozzánk is és négy leghíresebb szere-

pében mutatkozik be. Vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán este 9-kor: Antóniát, Mánás Miskát, Okos Mamát, Szibillt játssza el. Szerepeit, amelyeken egész Európa ünnepelte.

Mind a négy vendégjátékra a premier-helyáras jegyek már most kaphatók a színház elővételi pénztáránál.

Mendel Ilus és Tomel Spataru hangversenye. Május 19-én, kedden este Mendel Ilus, a Kolozsváron előnyösen ismert nagyon tehetséges fiatal énekesnő Tomel Spataruval, a román opera népszerű lírai tenoristájával együttes hangversenyt rendez. A hangverseny annál is érdekesebbnek ígérkezik, mert azon a kitűnően összeválogatott szülő számon kívül a Bohémek első felvonásának kettőse is szerepel. Mendel Ilus Schubert, Mascagni, Rubinstein, Tosti, Puccini, Massenet, Godard stb. leghíresebb dalait illetve operáit énekl, míg Spataru a Bohémek duettjén kívül a Mignon nagyjátéka tüzte musorára. A két kitűnő énekest Antonio Bossa, a kiváló énekpedagógus kíséri zongorán. A katolikus gimnáziumban tartandó hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

A Magyar Színház heti műsora
Szombaton d. u. 2^{1/2} órakor: Feketeszaru cseresznye. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárakkal. Sorozat-sz. 216.)
Szombaton este 10^{1/2} órakor: Nászéjszaka. Operett-repriz csak felnőttek részére mozihelyárakkal: 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozat-sz. 217.

Vasárnap d. e. 11 órakor Marica grófnő. (Nagyon olcsó matiné-helyárakkal, 5 személynél páholy 80, az összes földszinti helyek 20, erkélyülések 10 lej. Sorozat-sz. 218.)

Vasárnap este 9-kor: Antónia. (Fedák Sári vendégjátéka. Premier-helyárakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám: 219.)

Hétfőn este 9-kor: Mánás Miska. (Fedák Sári vendégjátéka. Premier-helyárakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám: 220.)

Kedden este 9-kor: Okos mama. (Fedák Sári vendégjátéka. Premier-helyárakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám: 221.)

Szerdán este 9-kor: Szibill. (Fedák Sári

bucsufülpépése. Premier-helyárakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám: 222.)

A clujl Román Opera műsora

Péntek, május 13: Zsidónó. (Aradon.)
Vasárnap, május 15 (délután): Az eladott menyasszony. (Clujon.)
Hétfő, május hó 16: A trubadur.
Szerda, május hó 18: Aida.
Péntek, május hó 20: Carmen. (Szabó Zoltán fellépésével.)
Vasárnap, május hó 22: A cigánybáró.

Szinkör-Mozgó műsora

Péntek, szombat és vasárnap:
3, 5, 7 és este 9 órakor: Az amerikai Paramount szenzációs világhírnépszerű Édes légyott (Egy óra veled). A főszerepekben: Maurice Chevallière és Jeanette Macdonald. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

CORSO-MOZGO műsora

Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7, 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Világsikert aratott nagy szenzációs premier: Lillian Harveynek az eddigi legsikerültebb és pazar összeállítású filmje: Két szív egy dobanás. Ezt a filmoperettet választották meg a filmek királyává. Ebben a filmben nyerte meg Lillian Harvey a filmszínészek misset. Pazar rendezés, szerelem, ének, tánc és mindvégig vígság szórakoztatja a közönséget. Főszerepekben: Lillian Harvey, Wolf Albach-Retty, Rosa Valetti, Kurt Lilien, Otto Walburg és Halmay Tibor. Ezt a filmet nem kell összetéveszteni más hasonló című filmekkel! Műsor előtt legújabb heti hird.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 13.

Bukarest. 12: Gr. 17: Rzkar: könnyű és román zene. 18:10: Rzkar. 19:40: Do. nizzeti: Lammermoori Lucia c. operája gramofonon.

Budapest. 9:15: A rádió házi kvintettjének hangversenye. 11:15—11:55: Rádió üzenetek a Nemzetközi Vásárról. 12:05: Hangverseny. 1:15—2:30 és 3:30—4:40: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 5:15: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. 6:10: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. 7: Klebelsberg Kunó gróf előadása. 7:30: A rádió külügyi negyedóraja. 7:45: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 9: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Utána cigányzene.

Bécs. 19:20: Opera az állami operából. 22:05: Geissler-zenekar.

Brünn. 16: Holub hegedűművész.

Kassa. 12:30: Cigányzene. 18:35: Zych orgonaművész. 19:30: Népszerű fuvolazene.

Kattowitz. 20:15: Szimf. hangverseny Varsóból.

Milánó. 19:31: Grammofon.

Langenberg. 20:15: Brazília. E. gram-mofonpéldákkal. 20:45: Szimfonikus hgy. 22: Esti tánczene.

Ósló. 18:30: Dahl Róbert énekel. 21:20 Gramofon.

Pozsony. 20:20: Cigányzene.

Prága. 19:29: Francia és olasz dalok és kettősök. 19:50: Könnyű zene.

Róma. 20:45: Zenekari hangv.

Stuttgart. 21: Gray: Mindig a szerelem c. zenés játéka.

Szveji Aleman Adó. 20: Schubert-est.

Varsó. 20:15: A varsói filharmonikusok hangversenye.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

FEDÁK SÁRI vendégjátéka

Vasárnap este 9-kor:

Antonia

Hétfőn este 9-kor:

Mánás Miska

Kedden este 9-kor:

Okos mama

Szerdán este 9-kor:

Szibill

Jegyek már kaphatók a színház elővételi pénztáránál!!!

HÍR

Köbor cigány

Széles e világ, d...
gyatott része, ahol...
romák társadalm...
tagja. Epp úgy te...
vak határában, m...
pincelakásaiban.
akad és minden...
sem dolgozik, seh...
moly problémát...
kevesre szüksége...
ja jószívű ember...
már éppen ellens...
nak tőle az adom...
Kártyát vetni m...
pesség művészte...
bona, ameddig él...
kal meg nem elég...
könnyűszerrel me...
Berlinben — m...
tel, hiába egyik...
turális életének...
a rendőrség kezé...
banda. A jó ég t...
rültek a Müllerst...
Tisza vidékéről, t...
sokból, de lehet...
ból. Egy szép na...
városi forgalomb...
a rendőrség figy...
ványosság számba...
toprongyos alakj...
más handabandá...
szedelmet látott...
tűnésében, végig...
uccát, amelyben...
meghuzódott. V...
tett órákat,
egyéb ől sze...
ami szokott...
nem találtak...
tyát. Piszkos, m...
gokat, amelyek f...
a cigány tud elig...
tyaesomagokkal...
kenyeret a berlin...
mint például a...
Komoly vádat ne...
vácsotni, nem leh...
hitleristák, sem...
különítmény tag...
nek muszáj lenni...
őket a rendőrség...
pár nap, aztán...
a vándorélet. Mi...
— Felmelegedő...
pestről jelentik: A...
időjárásprognózi...
gedő, inkább csak...
rás várható kiseb...
mossággal. Gyenge...
lehetőségek. Bu...
hőmérséklet 16 fe...
— Hatvan főb...
dát fogtak le Let...
ből jelentik: Hatv...
sító bandát tartó...
egy Bromberg nev...
misítások 2 és 5...
tek s ezeket főké...
el.
— Eltemették...
ből jelentik: Albe...
munkaügyi hivata...
se ma folyt le a...
Champigny sur M...
hangzott el, közt...
miniszterelnöké...
— Kiütéses tifu...
nevi jelentés szer...
ütéses tífuszjárv...
mint 100 a megb...
közül többen, így...
vosok áldozatul is...
désének oka, hogy...
zat anyagi eszköz...
tak.
— Bukovinai k...
a nyarat. Bukare...
kastély leégése f...
leg a bukovinai...
lyában fogja a...
ges intézkedés m...
— A közép- és...
egész sora fog tr...
ni. Genfből jelent...
szerint a viszony...
alatt közelebbről...
európai állam fo...
moratóriumot. Va...
Ausztria lesz kö...

HIREK

Köbor cigány hazája a nagy világ

Széles e világ, de alig van olyan elhagyott rész, ahol ne élne a feketeképi romák társadalmának egy vagy több tagja. Épp úgy találkozol velük a falvak határában, mint a nagyvárosok pincelakásaiban. Cigány mindenhol akad és mindenhol egyforma. Sehol sem dolgozik, sehol sem okoz neki komoly problémát a kenyérgyűjtés, ami kevésre szüksége van azt vagy kiközdül a jászok emberekből zsebéből vagy ha már éppen ellenszolgáltatást is kívának tőle az adományokért, kártyát vet. Kártyát vetni művészet, a beszélőképesség művésze. És ameddig él a babona, ameddig élnek hiszékeny, sorsukkal meg nem elégedett emberek, addig könnyűszerrel megél a köbor cigány is.

Berlinben — mert Berlin sem kivétel, hiába egyik gécpontja Európa kulturális életének — a napokban került a rendőrség kezére egy köbor cigánybanda. A jó ég tudja, hogy honnan kerültek a Müllerstrasse oduiba, talán a Tisza vidékéről, talán az erdélyi havasokból, de lehet, hogy Lengyelországból. Egy szép napon feltűntek a városi forgalomban és magukra vonták a rendőrség figyelmét. Berlinben látványosságként ment a köbor cigány toprongyos alakja, cifra ruházata, lármás handabandázása. A rendőrség veszedelmét látott a köbor cigányok fel-tűnésében, végigrazdálta tehát azt az utcát, amelyben a sötétbőrű népség meghúzódott. Végigkutatott az elrejtett odukat, fegyvereket meg egyéb öltözköztetőket kerestek, ami szokott lenni cigánymál, de nem találtak egyebet, csak kártyát. Piszkos, megfakult, kártyacsomagokat, amelyek figurái között már csak a cigány tud eligazodni. Ezekkel a kártyacsomagokkal keresték meg a napi kenyeret a berlini cigányok, éppúgy, mint például a kolozsvári sétatéren. Komoly vádat nem lehetett ellenük követelni, nem lehetett rájuk sütni, hogy hiltelítők, sem azt, hogy kommunista kultónimény tagjai, de hát mert rendelkezniük muszáj lenni, azért mégis bevitték őket a rendőrségre. Csavargásért egy pár nap, azután ismét kezdődik előlrol a vándorélet. Mi az egy cigánynak?

— Felmelegedő időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint tovább melegedő, inkább csak nyugaton felhős időjárás várható kisebb eszadapokra való hajlamosággal. Gyenge talajmenti fagyok még lehetségesek. Budapestben ma délben a hőmérséklet 16 fok Celsius.

— Hatvan főből álló pénzhamisító bandát fogtak le Lengyelországban. Varsóból jelentik: Hatvan főből álló pénzhamisító bandát tartóztattak le, kiknek feje egy Bromberg nevű volt rendőrtiszt. A hamisítások 2 és 5 zlotys érmeiket készítettek s ezeket főként vásárokon helyezték el.

— Eltemették Albert Thomast, Párizsból jelentik: Albert Thomas, a nemzetközi munkaügyi hivatal igazgatójának temetése ma folyt le a Párizs közelében lévő Champigny sur Marneban. 11 gyászbeszéd hangzott el, köztük Laval volt francia miniszterelnöké.

— Kiütéses tifusz Beszarábiában. Kisebnyei jelentés szerint Orhei megyében kiütéses tifuszjárvány pusztult. Eddig több, mint 100 a megbetegedettek száma, akik közül többen, így Macaviciu és Stadiu orvosok áldozatul is estek. A járvány terjedésének oka, hogy a megyében több kórházat anyagi eszközök hiánya miatt bezártak.

— Bukovinai kastélyában tölti a király a nyarat. Bukarestből jelentik: A Foisorkastély legrégebbi folyótán a király valószínűleg a bukovinai Campulungban lévő kastélyában fogja a nyarat eltölteni. Végleges intézkedés még nem történt.

— A közép- és kelet-európai államok egész sora fog transzfermatóriumot kérni. Genéből jelentik: A Journal de Geneve szerint a viszonyok kényszerítő hatása alatt közelebből egész sora közép- és kelet-európai állam fog proklamálni transzfermatóriumot. Valószínűnek tartják, hogy Ausztria lesz közöttük az első.

Fischer József képviselő, Boskovics József, Glasner Izsák és Weinberger Nándorné vasárnap délelőtt beszámolót tartanak palesztinai utjukról

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja folyó hó 15-én (vasárnap) délelőtt fél 11 órai kezdettel a Corso moziban nagy gyűlést rendez, melynek keretében a tel-avivi mintavásár és az első zsidó olimpiász alkalmából Palesztinában járt Boskovics József, dr. Fischer József képviselő, dr. Glasner Izsák ügyvéd, és Weinberger

Nándorné urnó fognak beszámolót tartani az ott látottakról.

Az a hősiesség, amely most a zsidó nemzet új otthonának építése terén folyik az egész világ csodálatát és elismerését váltotta ki s így városzerter megérdemléssel tekintenek a gyűlés elé. Belépés díjtalan.

— Aki elfelejtette a nevét. Bécsből jelentik: A tegnapi virradó éjszaka a bécsi városi parkban egy tizennyolcéves fiatalember megszólította az egyik szolgálatos rendőrt és arra kérte, vegye általmába, mert elvesztette az emlékezőtehetségét, nem tudja mi a neve és hol lakik. A rendőr az egyébként nyugodtan viselkedő, jólöltözött fiatalembert bevittte az őrszobára, ahol gondoskodtak kényelméről. Ma délelőtt a bécsi rendőrfőnökség Weiss József börtönkereskedő bejelentette, hogy Vilmos nevű fia eltűnt. Így sikerült a titokzatos fiatalember kilétét megállapítani. A fiatalembert a rendőrorvos megvizsgálta és konstata, hogy hisztériás amneziában szenved, mostani rohama pedig attól támadt, mert vasárnap dél után egy grand Guignol-filmet tekintett meg.

— Autószerencsétlenség érte a berlini török követet. Weimarból jelentik: Kemál Eddin Sami bej, Törökország berlini követe, Mensing török főkonzul, ennek felesége és leánya kíséretében autón kirándultak a Weimarhoz közelfekvő Belka fürdőhelyre. Egy kanyarulatnál kocsijuk felfordult s az utasok széles ívben repültek ki belőle az utestre. A követ súlyos koponyatörést szenvedett, kivülé Mensing főkonzul felesége sebesült meg súlyosan, maga a főkonzul és leánya könnyebb sérülés árán megúszták a katasztrófát. A követet Weimarba szállították be, ahol azonnal műtétet hajtottak végre, állapotában azonban semmi javulás nem mutatkozik.

— Kiutasítottak Belgrádból egy orosz újságírónt. Belgrádból jelentik: Samsanova Borbála orosz újságíróé évek óta külföldi lapokat tudósít a jugoszláv fővárosból. Korábban a londoni Times tudósítója volt, pár év óta a félhivatalos szófiai francia nyelvű lapot, a La Bulgariet tudósítja. Összinté tudósításai miatt pár hét óta rendkívül heves támadások érik a jugoszláv sajtóban az orosz újságírónt. E támadások hatása alatt a belgrádi kormány tegnap kiutasította az ország területéről. Ennek a kiutasításnak a nyugati sajtóban is nagy visszhangja van.

— Kreuger-dráma. Bécsből jelentik: Fényes László, az ismert magyar újságíró és író, aki mint ismeretes, egyik főváltója volt gróf Tisza István gyilkossági bűnperének, de azután felmentették, drámatírt Kreugerről. A darabot Berlinben mutatják be először.

— Newyorki gabonatözsdei körökben európai buzaimportra számítanak. Londonból jelentik: Newyorki gabonatözsdei körökben számítanak arra, hogy közelebből Franciaország, Olaszország és Spanyolország kénytelenek lesznek fogyatkozoban lévő készleteiket kiegészíteni. Bevitelre szorulnak még Belgium és Hallandia is.

— Meg akarták ölni Renate Müllert. Berlinből jelentik: Renate Müller, a „Mesék az írógepről” című film bájos Vilma sulyos életveszélyben forgott a napokban. Ernst Waldow nevű 17 éves suhanc, akit egy házaspár meggyilkolása miatt tartóztattak le, elmondta a rendőrségnek, hogy bűntársával együtt, mint autogramkró akart behatolni Renate Müller villájába, azzal a céllal, hogy ott a művésznőt megölik és lakását kifosztják. Már megszerezték a ház tervrajzát is és minden előkészületet megtettek, de később alkalmasabbnak találták, ha egy ház tulajdonost gyilkolnak meg.

— Fényes Lászlót in contumtiam elítélték. Budapestről jelentik: Fényes László az Arbeiter Zeitungban Schill tábornok halálával kapcsolatban cikket írt, amelyben különböző szabálytalanságokkal vádolta meg a margitkörtüi fogház vezetőjét. Emiatt eljárás indult ellene. Szerdán tárgyalta ügyét a büntetőtörvényszék Méhes-tanácsa, amely in contumtiam bűnösnek mondotta ki, de nem szabott ki büntetést. Megállapította a törvényszék, hogy Fényes László cikke csorbítja a magyar állam megbecsülését és hitelét.

— Szónoklat az orthodox nagytemplomban. Főt. Glasner Akiba főrabbi szombaton, május hó 14-én d. e. fél 10 órakor a Str. Paris ucai nagytemplomban egyházi szónoklatot tart. A hitközség vezetősége elrendelte, hogy az összes főimáházakban reggel csak egyszer tartanak Isten-tiszteletet, hogy a nagyközönségnek módjában legyen a szónoklatot — melyet nagy érdeklődés előz meg — meghallgatni.

— Ena spanyol exkirályné látogatása Zita excsászárnénál. Párizsból jelentik: Ena spanyol exkirályné Steenockerzeleiben meglátogatta Zita excsászárnét. Az exkirályné egyik fia Louvainben kollegája Zita fiának, Ottónak.

— Bezárták a saragosai egyetemet. Párizsból jelentik: Saragossában az egyetem diákzavargások miatt bezárt. A főiskolai hallgatók a szigorított vizsgarend ellen tüntettek s több ízben összeütköztek a karhatalommal.

— Wechsler Ily nagyváradi zongoraművész játékára bukaresti rádióban. Tegnap, szerdán este a bukaresti rádióban Wechsler Ily, a fiatal és tehetséges nagyváradi zsidó zongoraművész tartott koncertet. Chaplin, Schumann és más zeneszerzők egy-egy reprezentatív művét interpretálta a fiatal művész meglepő felkészültséggel, feltűnő zenei intelligenciával, az átérzésnek és átértésnek ritka készségével. Debütje a zenei közönség körében nagy sikert aratott és a legjobb auspiciumot nyújtja jövő fejlődésére.

— Az ellenzéki tagok nem vettek részt a Legfőbb Gazdasági Tanács ülésén. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Gazdasági Tanács tegnapi ülésén az eddig kinevezett 21 tag közül hiányoztak Cantacuzino, Vasilescu Carpen Antonescu, Madgearu, Mihalache, Garoflid, Camarasescu és Constantin Bratianu. A tanács ülésén Argentinu elnököt, miután az új elnököt még nem neveztek ki. A tanácskozás tárgyát a tanács munkájának és működésének szabályozása képezte külföldi hasonló szervezetek alapul vételével. Főként a német gazdasági tanács szervezetét tanulmányozták.

— Amerika 1936-ig ezüstben is el fogja fogadni a háborús adósságokra történő fizetéseket? Londonból jelentik: Hoover elnök a reszortminisztériumok szakértőit felhívta arra, hogy tegyék tanulmány tárgyává azt a javaslatot, hogy az Egyesült Államok 1936-ig ezüstben is elfogadhassa a háborúból származó pénzügyi kötelezettségekre történő fizetéseket. Ugy hírlik, hogy Amerika az ezüstöt unciánként kétharmad dollárban számítaná.

— Ünnepi játékok. Berlinből jelentik: A bajorországi Weissenburgban Egon Schmiéd intendáns vezetésével június közepétől augusztus közepéig szabad ég alatt ünnepi játékokat tartanak. Minden vasárnap, szerdán és szombaton lesznek előadások. Az ünnepi játékok idején július 1-től 3-ig Weissenburgban ülést tart a német drámaírók egyesülete.

— A gazdasági válság okozta károk nagy sullyal nehezeden a prágai nagybankokra. Bazelből jelentik: A lapok szerint az alaptőke-leszállítások ellenére a gazdasági válság okozta károk nagy sullyal nehezeden továbbra is a prágai nagy pénzintézetekre és a leírások a mérlegekben a veszteségeknek csak egy részét tüntették el. Szakkörök azt hangoztatják, hogy a nagybankoknál újabb, mélyebbre ható intézkedéseknek kell követniük az alaptőkeleszállítások és leírások első lépését.

— Az angol kormány a napokban szétküldi a lausannei konferenciára szóló meghívókat. Londonból jelentik: A hatalmak kormányaitól beérkeztek a lausannei konferencia napirendjére vonatkozó angol tervre adott válaszok. Az angol kormány a napokban szétküldi a konferenciára szóló meghívókat.

RAPRÓL NAPRA

Az indokina Hanoiból jelentik, hogy a tájfun a gyarmat déli részében több mint száz halálos áldozatot követelt. Három kikötő előtt 170 dzsunka elsüllyedt, 600 ház súlyosan megrongálódott s a benszülöttek mintegy háromezer kunyhója vált teljesen lakhatatlanná.

— Argentina repülőbéllyegsorozat kiadására készül a Graf Zeppelin képeivel a léghajó azon érdeméért, hogy a Berlin-Buenos Aires közötti postaforgalmat a Graf Zeppelinnel kombinált repülőjáratokkal együtt hat nap alatt bonyolítja le.

— Newyorki jelentés szerint a Schmeling-Sharkey mérkőzés bevételének 42,5 százalékát a világbajnok kapja, Sharkey illetménye 10 százalék lesz. A kiadott jegyek ára 3,45—23 dollár. Eddig 15 ezer darabot adtak el a 23 dolláros jegyekből s a 17 és egynegyedesekből tízezeret.

— C. Laemmle amerikai filmkirály a South California egyetem díszdoktora lett.

— Angol sportkörökben feltűnést keltett, hogy Nurmi profivá történt nyilvánítása ellenére Helsinkiben résztvevő egy erdei futóversenyen, melynek távja 9 kilométer volt.

— A kolozsvári orvosszövetség szombaton, május hó 14-én fél 6 órakor rendes ülést tart a belgyógyászati klinika előadótermében a következő programmal: 1. Prof. Jacobovici: Az os iliacum processus anterior superiorból kiinduló rosszindulatú daganat. 2. Prof. Goia, dr. Gavrilă és dr. Sparchez: A tetanus kezelése szérummal és clorofornanarczissal. 3. Dr. Gavrilă és dr. Mihailănu: Diabetes melitus és acromegalia kombinációjának egy esete. 4. Dr. Danillo és dr. Berariu: A Jacobans műtét a colapsoterapiában. eset bemutatásokkal. 5. Dr. R. Doctor A ki sagra lokalizált subduralis tályog a sinus lateralis átmeneti flebitisével. 6. Dr. Diaciov: Ritkán előforduló szemgümőkór esetek.

— Rombadőlés fenyegeti a chequersi kastélyt. Londonból jelentik: A chequersi kastélyt, amelyet tudvalevően lord Farnham a mindenkori angol miniszterelnöknek ajándékozott és ahol nemrég Macdonald és Brüning német kancellár történelmi nevezetességű tanácskozásuk is folyt, az összedőlés veszedelme fenyegeti. Az angol miniszterelnöknek ezt a pihenőkastélyát most lezárták.

— Hindenburg unokaöccse 12 millió dollárt örökölt. Newyorkból jelentik: Báró Auerswald német író két fia nagyapjuk után 12 millió dollárt örökölt. A nagyapja évekel ezelőtt vándorolt ki Kaliforniába, ahol aranyásó lett és nagy vagyonra tett szert. Az Auerswald-család rokonságban áll a Hindenburg-Beneckendorff-családdal. A két szerencsés örökös Hindenburg birodalmi elnök unokaöccse.

— Bethlen Istvánt megoperálták. Budapestről jelentik: Gróf Bethlen Istvánt az elmúlt napokban fájdalmas csont-hártyagyulladás támadta meg és ezért szerdán délelőtt kisebb műtétnek vetette magát alá. A műtét jól sikerült, Bethlennek fájdalmi enyhültek, de néhány napig pihennie kell, úgy, hogy csak pünkösd után vehet újra részt a politikai életben.

VIDÁM SAROK

Hazajon a fiatal kolozsvári férj és helyet foglalt az ebédasztalnál. Eszik-eszik egyszerre megszólal:

— Mond Lili, te hibe vagy a halotthamvasztásnak?

— Mért gondold ezt?

— Azért, mert ez a csirke teljesen el van égetve.

Egy biztosítótársaság pénzbeszédőt keresett. Százán is jelentkeztek irásban. Egyik pályázó, aki azt írta, hogy tíz évig volt egy helyen — módfelett megnyerte a főnök tetszését.

Behívatta a pasast.

— Maga azt állítja, hogy legutoljára tíz évig volt egy helyen — mondta. — Miért hagyta ott ezt a helyet?

— A jó magaviseletem miatt a többi elengedték.

